

Volière, groepscompositie, 8 jaar

onderwerp

volière

techniekordenen en
bespreken**formaat**minimaal
50 x 65 cm**Toelichting**

Het gaat in deze kijkles over het onderzoeken van diverse ordeningen die gemaakt worden met een beperkt aantal dezelfde gegevens. Net als in les 1 worden een aantal figuren op een vlak geplaatst. Nu echter zijn alle kinderen bezig met een en hetzelfde beeld. Om beurten mag iedereen iets toevoegen, wegnemen of verplaatsen, waarbij steeds een motivatie gegeven moet worden. Hierdoor kunnen in betrekkelijk korte tijd het hoe en waarom van verschillende situaties (composities) besproken worden en de revue passeren. Voor deze leeftijdsgroep is het heel geschikt om dat te doen met vrij gestileerde of zelfs abstracte vormen. Met enkele dunne stroken papier kunnen stokken of een boompje uit de volière gesymboliseerd worden. Ook de vogeltjes zelf kunnen uit gescheurde stukken papier bestaan. Deze geschematiseerde voorstelling lijkt in haar onderdelen niet zo interessant, maar biedt het voordeel dat niet allerlei details de aandacht afleiden van het aspect compositie. Want daar draait alles om!

Begeleiding

Een paar grote vellen papier (50 × 65 cm) worden op het bord geplakt. Met enkele repen gekleurd papier en wat ruw gescheurde vormen (vogels) kunnen deze vellen omgetoverd worden tot een volière. De ruimte van het papier is het vlak van de volière en de positie van de vogeltjes wisselt natuurlijk steeds. Hierdoor zijn talloze composities mogelijk.

Wat gebeurt er wanneer alles onderin geplaatst wordt? De takken liggen op de grond, de vogeltjes zitten erop en ertussen. Dan schrikken de vogeltjes en vliegen ze wild door elkaar. Hoe zou dat eruit zien? Wat is nu het verschil met de vorige situatie? Waardoor wordt het levendige van het beeld veroorzaakt? De bedoeling is dat de kinderen dat proberen te verwoorden. Het werken vanuit een tegenstelling, zoals hier aangegeven, gaat erg goed. De eerste ordening is rustig, zelfs wat saai (vergelijk horizontaal-verticaal van les 3). De tweede is vrij spontaan en willekeurig; al gauw ontstaat de suggestie van schuine richtingen.

Vervolgens kan ook nog de volière zelf veranderen; althans van maat en formaat. Hoe beïnvloedt dit de diverse situaties? In een smalle hoge ruimte orden je waarschijnlijk anders dan in een brede lage.

Met de stroken papier kan ook een nieuwe vorm samengesteld worden. Bijv. een (dood) boompje of een zitstok (enkele repen achter elkaar). Op zo'n stok kunnen weer vogeltjes zitten. Ook kan met de stroken de ruimte van de volière zelf nader aangegeven worden (de 'ribben' van de kooi). Hierdoor worden de composities weer heel anders.

Andere opdracht

Enkele kinderen bekijken samen een reproductie. Kalenderfoto's zijn heel geschikt vanwege de wat grotere maat. Reproducties van schilderijen verdienen de voorkeur. Bij het bekijken en bespreken kunnen de volgende trefwoorden gehanteerd worden: *formaat* (liggend/staand), *richtingen*, *overlappingen en afsnijdingen*, *symmetrisch/asymmetrisch*, *figuur/achtergrond*, *leeg/vol*.

Een aardig hulpmiddel om de grote lijn in de compositie te achterhalen is transparant papier (zie *Compositie 1*, blz. 42).